

Kamishibai

... Wat is kamishibai?

De Kamishibai is een Japanse vertelvorm. Er wordt een kastje bij gebruikt, dat je het best kan vergelijken met een poppentheater. In dit theatertje passen tekeningen op A3-formaat. Elke tekening geeft een scène van een verhaal weer. De verteller verschuift de prenten zoals in een trage tekenfilm en vertelt ondertussen het verhaal, dat achteraan op de prenten te lezen staat.

... Waarom kamishibai gebruiken in de klas?

Kamishibai is een krachtig instrument waarmee je kinderen in contact kan brengen met de magie van verhalen.

De vertelvorm heeft een aantal praktische voordelen. Door de grote prenten kunnen meer kinderen tegelijk naar je verhaal luisteren. En voor jezelf is het handig dat het verhaal achteraan op de prenten staat.

Deze vertelvorm is breed inzetbaar en geeft veel ontwikkelingskansen aan kinderen van uiteenlopende leeftijden: je kan het niet alleen als leerkracht gebruiken in de klas, maar kinderen kunnen er ook zelf mee aan de slag. Je kan hen gekende verhalen laten vertellen aan klasgenootjes in de boekenhoek. Ze kunnen zelf verhalen schrijven, tekenen en verzinnen voor de kamishibai. Daarbij ontwikkelen ze niet alleen hun taalvaardigheid, maar ook hun creativiteit. Bovendien kan je hen stimuleren om samen te werken door hen samen een verhaal te laten bedenken/schrijven en tekenen.

... Voor elk wat wils en ieder op zijn tempo

Kinderen die liever tekenen, kan je het voortouw laten nemen bij het tekenen van de prenten. Kinderen die liever vertellen of schrijven, kunnen het verhaal voor hun rekening nemen. Eventueel kan je bekijken of je deze rollen niet na verloop van tijd eens kan omdraaien. Misschien krijgt een kind dat eerst geen verhaal durfde vertellen, na verloop van tijd toch wel zin om het te proberen? Anderzijds kan je kinderen die zich niet zo sterk voelen in tekenen, ook stimuleren om wel prenten te maken, door hen bijvoorbeeld te laten werken met collages of te laten samenwerken met iemand die wel graag tekent.

... Hoe vertel je een verhaal?

Steek voor de vertelling alle tekeningen in de juiste volgorde in het theatertje. De tekst van de eerste tekening staat op de laatste tekening. Als je die tekst verteld hebt, verplaats je de eerste tekening naar achter. Op de achterkant van de eerste tekening zie je de tekst van de tweede, enzovoort. Een verhaal bestaat gemiddeld uit 10 à 12 tekeningen.

●●● Waar gebruik je het?

Je kan de kamishibai bijvoorbeeld gebruiken in de boekenhoek, in de onthaalhoek of in de vertelhoek. Maar ook de speelplaats is een mogelijkheid!

●●● Wanneer gebruik je het?

Je kan de kamishibai het best gebruiken als je een verhaal wil vertellen voor een kleine groep of tijdens hoekenwerk. Je kan zelf kinderen ook een eigen verhaal of gebeurtenis laten vertellen en hen op die manier een 'spreekbeurt' geven. Van in de eerste kleuterklas tot de lagere school kan de kamishibai door de kinderen in de boekenhoek gebruikt worden. Ze kunnen elkaar op die manier interactief voorlezen.

●●● Voor wie?

Kamishibai wordt meestal gebruikt in alle klassen van de basisschool, maar kan ook in het secundair onderwijs gebruikt worden. Een voorbeeld hiervan is het project Luisterogen (http://www.steunpuntgok.be/secundair_onderrwijs/materiaal/lesmateriaal/luisterogen.aspx), waarbij er een kamishibai-verhaal verteld wordt aan dove anderstalige jongeren uit het secundair onderwijs.

●●● Wat heb je nodig?

- Een kamishibai of een doos waar A3 platen in passen (zie instructies voor het maken van een kamishibai-kastje achteraan in dit artikel)
- Een gordijn, een sfeerlichtje, ...
- A3 platen met verhalen
- Blanco A3 platen waar kinderen zelf verhalen op kunnen maken

●●● Hoe pak je het aan?

- Gebruik de kamishibai regelmatig zodat de kinderen het gewoon worden.
- Laat hen het verhaal mee vertellen en breng hun de manier van vertellen aan (de prent en tekst staan achteraan en komen overeen met de prent vooraan).
- Laat de kinderen er zelf mee 'lezen'. Ook de allerkleinsten!
- Gebruik attributen, intonaties, en andere hulpmiddelen om nog meer interactie uit te lokken.
- Gebruik instrumenten en liedjes om het verhaal levendiger te maken.
- Betrek de kinderen door actief vragen te stellen.
- Speel met het verschuiven (traag, snel, halverwege stilhouden en laten raden).
- Ga naast het theatertje zitten, zodat je contact kunt houden met je publiek.

●●● Naverwerking

Kamishibai biedt heel wat mogelijkheden tot naverwerking. Kinderen kunnen

- het verhaal opnieuw vertellen
- er een ander verhaal bij verzinnen als ze het niet meer weten
- een vervolgverhaal maken of bedenken wat er aan vooraf ging.
- het verhaal scène per scène naspelen
- een nieuwe volgorde fantaseren en zo een nieuw verhaal schrijven/vertellen

Bron :

- *ABC-cahier Kamishibai* van Art Basics for Children.

● ● ● **Interessante links**

● **ABC**

Kamishibai werd in Vlaanderen door de vzw Art Basics for Children geïntroduceerd. Je kan bij hen ook prenten voor kamishibai bestellen en kamishibai-verteltheatertjes bestellen. Zij geven zelf ook voorstellingen.

Meer info:

http://www.abc-web.be/index.php?option=com_content&task=blogcategory&id=32&Itemid=42

● Een boek over kamishibai:

Karin Wanrooij, Kinderhart Kamishibai. *Kamishibai. De Magie van het vertelkastje*, Biblion 2006. Te bestellen bij <http://www.nbdbiblion.nl/?pagina=15686>

● Gratis kastjes ontlennen

Kamishibai-kastjes zijn op sommige plaatsen in Vlaanderen gratis te ontlennen, bijvoorbeeld in Antwerpen: <http://www.antwerpen.be/eCache/BTH/16/972.cmVjPTI2NT11.html>

● Prenten

Bij uitgeverij Lemniscaat zijn er van een aantal prentenboeken (*Ophelia*, *Raf* en *Bang mannetje*) kamishibaiprenten beschikbaar:

http://www.lemniscaat.nl/portals/jeugd/PortalJeugd.php?main=/dynamic/genrelijst_diversen.php

Tekst: Marijke Ceunen en Mie Sterckx, Steunpunt GOK

Instructies voor het maken van een kamishibai-verteltheater

